

Профілактика особистісної тривожності молодших школярів у процесі навчання у ЗЗСО

1. Беляєва, Наталія Петрівна. Безпечне освітнє середовище в умовах збройного конфлікту / Н. П. Беляєва // Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку : тези доповідей / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Факультет технологій та дизайну, Кафедра технологічної освіти. - Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. - С. 33-37. –Режим доступу: <https://enpui.rb.edu.ua/server/api/core/bitstreams/893acc40-a01a-43c6-92d3-ae74442f803b/content?page=33>
2. Бліхар, В. С. Взаємозв'язки страхів учнів початкової школи зі страхами сімейної системи у час тривалої війни росії в Україні / В. С. Бліхар // Габітус = Habitus : науковий журнал. Вип. 65 / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій ; [ред. колегія: І. В. Шапошникова [та ін.].- Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2024 . - С. 263-268 : іл.. - Бібліогр. в кінці ст.- Режим доступу: <https://habitus.od.ua/journals/2024/65-2024/48.pdf>
3. Віткалова, Вікторія. Досвід арттерапевтичної роботи з дітьми на деокупованих територіях Київської області в проєкті «Психологи на війні»/ В. Віткалова // Простір арттерапії: мистецтво відновлення психічного здоров'я в часи війни : матеріали XX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (31 березня – 2 квітня 2023 р.) / наук. ред.: О. Л. Вознесенська, Л. О. Подкоритова, О. М. Цимбала. - Київ : ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2023. - С. 5-8. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734665/1/Art%20Therapy%20Space-20%20Proceedings%20%282023%29.pdf>
4. Григоренко, Тетяна Михайлівна. Психологічні особливості соціалізації молодших школярів в умовах війни / Т. М. Григоренко, Т. І. Пономаренко // Збереження психічного здоров'я особистості: турбуємось про сьогодні - плаємо майбутнє : збірник наукових праць учасників III міжвузівського круглого столу (30 жовтня 2025 року, м. Київ) / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. - Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. - С. 31-33. – Режим доступу: <https://enpui.rb.edu.ua/entities/publication/22dbbf55-ebf7-42e6-92e0-0d7087b372a5>
5. Гузинець, Мар'яна Михайлівна. Психологічна підтримка та профілактика конфліктів у закладах освіти в умовах воєнного стану / М. М. Гузинець ; наук. керівник Л. М. Вольнова // Збереження психічного здоров'я особистості: турбуємось про сьогодні - плаємо майбутнє : збірник наукових праць учасників III міжвузівського круглого столу (30 жовтня 2025 року, м. Київ) / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. - Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. - С. 33-37. – Режим доступу: <https://enpui.rb.edu.ua/entities/publication/22dbbf55-ebf7-42e6-92e0-0d7087b372a5>
6. Гуменюк Ю. Психокорекція посттравматичних стресових розладів : тривожності та її подолання / Ю. Гуменюк, О. Олексюк, Н. Гаркавенко. // Психологія: реальність і перспективи = Psychology: reality and perspectives : збірник наукових праць / Рівненський державний гуманітарний університет. - Рівне : РДГУ, 2023. - Вип. 20. - С. 30-38. – Режим доступу: https://prap.rv.ua/index.php/prap_rv/article/view/344
7. Діти і війна : монографія / Валерій Зливков, Світлана Лукомська, Наталя Євдокимова, Світлана Ліпінська ; [вступ І. В. Данилюк]. - Київ ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2023. - 221 с.- Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734177/>
8. Забутий спосіб боротьби із тривогою, або Чому важливо вести щоденник під час війни [Текст] // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2022. - N 3/4. - С. 30-31.
9. Казачінер О. С. Казкотерапія як інструмент діагностики особистості дитини / О. С. Казачінер, Ю. Д. Бойчук // Інноваційна педагогіка : науковий журнал / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. - [Одеса] : Гельветика, 2025. - Вип. 87. - С. 110-113. – Режим доступу: <https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2025/87/23.pdf>

10. Карпова, Ірина. Освіта та соціальні проекти як інструменти подолання посттравматичного стресу дітей, дорослих та родини внаслідок військових дій: досвід Австрії та України / І. Карпова, У. Маурічі // *European humanities studies: state and society = Europejskie studia humanistyczne: państwo i społeczeństwo / East European Institute of Psychology, Polish Academy of Sciences, Cracow Academy by Andrzej Frycz Modzhevsky, Pomeranian Academy in Slupsk, Fund by Mikołaj Rey.* - Kyiv : International Publishing / Międzynarodowe Wydawnictwo, 2023. - 4. - С. 86-104. – Режим доступу: <https://ehs.eeipsy.org/index.php/ehs/article/view/423/398>
11. Коренівська В. Застосування арт-терапії в освітньому процесі сучасної початкової школи / В. Коренівська, Н. Атаманчук // *Витоки педагогічної майстерності. Серія "Педагогічні науки" = The Sources of Pedagogical Skills. Series "Pedagogical Science"* : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка. - Полтава : ПНПУ ім. В. Короленка, 2024. - Вип. 34. - С. 119-123. – Режим доступу: <https://sources.pnpu.edu.ua/article/view/318058/308597>
12. Леонова, В. І. Організація соціально-педагогічної роботи з дітьми молодшого шкільного віку під час воєнного стану / В. І. Леонова // *Інноваційна педагогіка: науковий журнал. Вип. 61. Т. 1 / Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій ; головний редактор: Артурас Терешкінас.* - Одеса : Видавничий дім "Гельветика", 2023. - С. 198-201.- Режим доступу: https://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/61/part_1/39.pdf
13. Литвин-Кіндратюк, Світлана. Історичний ритмоаналіз практик музикування та терапія музикою / С. Литвин-Кіндратюк // *Простір арттерапії: мистецтво відновлення психічного здоров'я в часи війни : матеріали XX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (31 березня – 2 квітня 2023 р.)* / наук. ред.: О. Л. Вознесенська, Л. О. Подкоритова, О. М. Цимбала. - Київ : ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2023. - С. 50-53. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734665/1/Art%20Therapy%20Space-20%20Proceedings%20%282023%29.pdf>
14. Лопатюк, Юлія. Методичні рекомендації щодо інтеграції арттерапевтичних методів у навчальний процес початкової школи / Ю. Лопатюк // *Освіта в часи кризи: інновації, стійкість та український досвід : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2025 року) : збірник тез / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Педагогічний факультет, Громадська організація "Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної і позашкільної освіти", Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки.* - Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. - С. 242-246. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/5acf3b6a-d5d9-4614-8f36-f6c07e858e21>
15. Луценко, Олена. Арттерапія в роботі з дітьми в умовах війни на території України / О. Луценко // *Простір арттерапії: мистецтво відновлення психічного здоров'я в часи війни : матеріали XX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (31 березня – 2 квітня 2023 р.)* / наук. ред.: О. Л. Вознесенська, Л. О. Подкоритова, О. М. Цимбала. - Київ : ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2023. - С. 56-58. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734665/1/Art%20Therapy%20Space-20%20Proceedings%20%282023%29.pdf>
16. Луценко, Ірина. Психолого-педагогічний супровід дітей в ситуації воєнного конфлікту / І. Луценко // *Вихователь-методист дошкільного закладу : Щомісячний спеціалізований журнал.* - 2019. - N 6. - С. 11-13.
17. Магдисюк, Л. І. Психокорекція порушень емоційних станів дітей молодшого шкільного віку засобами арт-терапії / Л. І. Магдисюк, М. І. Земельюк, Н. І. Димарчук // *Психологічні студії = Psychological Studies. № 4 / Волинський національний університет імені Лесі Українки ; [головний редактор: Магдисюк Л. І.].* - [Одеса] : Видавничий дім "Гельветика", 2023. - С. 35-41.- Режим доступу: <https://journals.vnu.volyn.ua/index.php/psychology/article/view/1459/1358>
18. Овчарук, К. В. Тривожність молодших школярів: способи діагностики та корекції / К. В. Овчарук *Освіта та наука у вимірах XXI століття [Текст] : матеріали студентської звітної-наукової конференції, 16-17 квітня 2013 року. Вип. 3 / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова ; [ред. колегія: В. П. Андрущенко [та ін.].* - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. // . - С. 230-233

19. Павелків, Р. Вікова специфіка переживання дітьми тимчасово переміщених осіб психотравмуючих подій / Р. Павелків // Психологія: реальність і перспективи = Psychology: reality and perspectives : збірник наукових праць / Рівненський державний гуманітарний університет. - Рівне : РДГУ, 2022. - Вип. 19. - С. 105-110. - Назва з титул. екрана. - Режим доступу: https://prap.rv.ua/index.php/prap_rv/issue/view/21
20. Прахова, С. Напрямки превенції шкільної тривожності молодших школярів: реалії сьогодення та перспективи "нової української школи" (на прикладі лонгїтюдного дослідження) / С. Прахова, Н. Макаренко // Проблеми сучасної психології = Problems of Modern Psychology : збірник наукових праць. Вип. 44 / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України ; [голов. ред. С. Д. Максименко. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. - С. 234-254.- Режим доступу: <https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/167921/167595>
21. Прахова, С. А. Тривожність у предикторній структурі фрустраційних станів школярів різних вікових груп / С. А. Прахова // Проблеми сучасної психології = Problems of Modern Psychology : збірник наукових праць. Вип. 41 / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України ; [голов. ред. С. Д. Максименко. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. - С. 302-312.- Режим доступу: <https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/156549/155949>
22. Профілактика девіацій розвитку особистості у складних життєвих обставинах: монографія / Н. Ю. Максимова, А. М. Грись, М. М. Павлюк [та 6 інших] ; за редакцією Н. Ю. Максимової. - Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2024. - 250 сторінок. – Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742767/1/Prevention%20of%20deviations_monograph_2024.pdf
23. Рашковська, Ілона Владиславівна. Роль м'якої іграшки у подоланні стресу та травматичних переживань у дітей під час війни [Текст] / І. В. Рашковська, Н. В. Максименко, В. О. Грисяк // Освітньо-науковий простір = Educational Scientific Space : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. - Київ : Ліра-К, 2025. - Вип. 8 (1- 2025), Т. 2. - С. 156-167. – Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/05061085-72b3-4b8c-b188-2a10ef395e49/content>
24. Сіткар, В. Психологія дітей та дорослих в ситуації війни: сучасні тенденції/ В. Сіткар // European humanities studies: state and society = Europejskie studia humanistyczne: państwo i społeczeństwo / East European Institute of Psychology, Polish Academy of Sciences, Cracow Academy by Andrzej Frycz Modzhevsky, Pomeranian Academy in Slupsk, Fund by Mikołaj Rey. - Kyiv : International Publishing / Międzynarodowe Wydawnictwo, 2024. - 3. - С. 114-125. –Режим доступу: <https://ehs.eeipsy.org/index.php/ehs/article/view/487/456>
25. Смирнова, Ірина. Формування ментального здоров'я молодших школярів засобами казкотерапії / І. Смирнова ; наук. керівник Л. І. Себало // Освіта в часи кризи: інновації, стійкість та український досвід : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 3 жовтня 2025 року) : збірник тез / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Педагогічний факультет, Громадська організація "Українська асоціація педагогів і психологів початкової, дошкільної і позашкільної освіти", Кафедра початкової освіти та інноваційної педагогіки. - Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. - С. 440-443. – Режим доступу: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/5acf3b6a-d5d9-4614-8f36-f6c07e858e21>
26. Солнишкіна, Аліна Анатоліївна. Використання креативного потенціалу арт-терапії в соціально-педагогічній роботі з дітьми біженців та внутрішньо переміщених осіб / А. А. Солнишкіна // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова : [збірник наукових праць] / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. - Київ : Гельветика, 2022. - Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи, Вип. 88. - С. 186-190. – Режим доступу: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/38400>
27. Станчишин, Володимир. Емоційні гойдалки війни. Роздуми психотерапевта про війну [Текст] / Володимир Станчишин. - Київ : Віхола, 2023. - 284 с.

28. Тафінцева, С. Психологічна підтримка дітей в умовах воєнного стану: роль психолога у зменшенні психологічної травматизації / С. Тафінцева, Л. Мотозюк // *European humanities studies: state and society = Europejskie studia humanistyczne: państwo i społeczeństwo / East European Institute of Psychology, Polish Academy of Sciences, Cracow Academy by Andrzej Frycz Modzhevsky, Pomeranian Academy in Slupsk, Fund by Mikołaj Rey.* - Kyiv : International Publishing / Międzynarodowe Wydawnictwo, 2024. - 4. - С. 89-108.- Режим доступу: <https://ehs.eeipsy.org/index.php/ehs/article/view/496/466>
29. Терещенко, Л. А. Психологічні особливості використання здоров'язбережувальних технологій у профілактиці шкільних неврозів / Л. А. Терещенко, О. М. Мойзріст // *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія. Т. 36 (75). № 3 / Міністерство освіти і науки України, Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського ; [головний редактор: Дробот Ольга Вячеславівна. - Київ : Видавничий дім "Гельветика", 2025. - С. 146-152.- Режим доступу: https://psych.vernadskyjournals.in.ua/journal/3_2025/24.pdf*
30. Ткаченко, Наталія Миколаївна. Арттерапія як інструмент відновлення соціального функціонування та підготовки психологів до роботи з травмою війни / Н. М. Ткаченко // *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки = Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University. Pedagogical Sciences : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка. - Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2025. - Вип. 3 (59). - С. 19-24. – Режим доступу: <https://journals.gnpu.edu.ua/index.php/vgnpu/article/view/316/194>*
31. Фарафонова, Юлія. Особливості роботи з травмою засобами арттерапії з дітьми різних вікових категорій / Ю. Фарафонова // *Простір арттерапії: мистецтво відновлення психічного здоров'я в часи війни : матеріали XX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (31 березня – 2 квітня 2023 р.) / наук. ред.: О. Л. Вознесенська, Л. О. Подкоритова, О. М. Цимбала. - Київ : ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2023. - С. 97-102. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734665/1/Art%20Therapy%20Space-20%20Proceedings%20%282023%29.pdf>*
32. Федулова, Оксана. Арттерапія як метод психологічної допомоги дітям, які постраждали внаслідок війни / О. Федулова // *Простір арттерапії: мистецтво відновлення психічного здоров'я в часи війни : матеріали XX Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції (31 березня – 2 квітня 2023 р.) / наук. ред.: О. Л. Вознесенська, Л. О. Подкоритова, О. М. Цимбала. - Київ : ВГО «Арт-терапевтична асоціація», 2023. - С. 102-106. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734665/1/Art%20Therapy%20Space-20%20Proceedings%20%282023%29.pdf>*
33. Халько, Марина Сергіївна. Тривожність як чинник навчальної успішності молодшого школяра / М. С. Халько // *Психологічний і педагогічний дискурс: наукові записки вчених : [збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Актуальні проблеми психології розвитку особистості", 14-15 травня 2020 року] / Міністерство освіти і науки України, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Факультет педагогіки і психології ; [за загальною редакцією Т. О. Олефіренка]. - Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. - С. 304-306.- Режим доступу: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ce41fd00-88f8-4cbb-b590-e4cd1208030a/content>*
34. Хлівна, О. М. Тривожність та страх в психодіагностичному полі клінічної психології: молодший шкільний вік / О. М. Хлівна // *Психологія: реальність і перспективи: збірник наукових праць. Вип. 6 / Міністерство освіти і науки України, Рівненський державний гуманітарний університет ; [головний редактор: Павелків Роман Володимирович. - Рівне : О. Зень, 2016. - С. 219-224.- Режим доступу: https://prap.rv.ua/index.php/prap_rv/issue/view/7/6*
35. Шевченко, Н. Ф. Тривожність як чинник дитячого неврозу: теоретичне обґрунтування / Н. Ф. Шевченко // *Проблеми сучасної психології = Problems of Modern Psychology : збірник наукових праць. Вип. 30 / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України ; [голов. ред. С. Д. Максименко]. - Кам'янець-*

Подільський : Аксіома, 2015. - С. 689-701.- Режим доступу: <https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/158123/157518>

36. Як проявляється тривожність. Як знизити тривожність у дитини [Текст] // Практичний психолог: Дитячий садок. - 2022. - N 3/4. - С. 44-45.
37. Янковська, Інна Миколаївна. Використання техніки арт-флюїд у роботі з вимушено переміщеними учнями / І. М. Янковська, Т. В. Рогульська // Освітньо-науковий простір = Educational Scientific Space : науковий журнал / Міністерство освіти і науки України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. - Київ : Ліра-К, 2025. - Вип. 8 (1- 2025), Т. 2. - С. 196-206. – Режим доступу: <https://enpurb.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dff1e2e0-fd54-485a-929f-6cb1a6ca88b5/content>